

राज्य शिक्षा केन्द्र म.प्र. बी.पी.एन.

वार्षिक परीक्षा मत्र - 2023-24

विषय - संस्कृतम्

कक्षा - 8

पूर्णांक 60

परीक्षा अवधि - 2.30 घण्टे

बहुविकल्पीयप्रश्नाः (प्रश्न 1 - 5)

निर्देशः - उचित विकल्पं चित्वा लिखत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 1 लोकहितं मम -

(A) करणीयम्

(B) वदनीयम्

(C) स्मरणीयम्

(D) कथनीयम्

प्रश्न - 2 वराहमिहः अस्ति -

(A) वैद्यः

(B) राजनीतिज्ञः

(C) कालज्ञः

(D) सैनिकः

प्रश्न - 3 गणतंत्रदिवसः भवति-

(A) जनवरिमासे

(B) अगस्तमासे

(C) मार्चमासे

(D) नवम्बरमासे

प्रश्न - 4 चन्द्रशेखरस्य जन्म कस्मिन् ख्रिस्ताब्दे अभवत् -

(A) 1901 ख्रिस्ताब्दे

(B) 1902 ख्रिस्ताब्दे

(C) 1905 ख्रिस्ताब्दे

(D) 1906 ख्रिस्ताब्दे

प्रश्न - 5 लिखामः इत्यस्मिन् पदे पुरुषः अस्ति -

(A) उत्तमपुरुषः

(B) प्रथमपुरुषः

(C) मध्यमपुरुषः

(D) एतेषु कोपि न

रिक्तस्थानानि (प्रश्न 6 - 10)

निर्देशः - उचित शब्दैः रिक्तस्थानानि पूरयत। (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 1 अंकः निर्धारितः अस्ति)

प्रश्न - 6 ओरछानगरं परितः सघनं अस्ति।

प्रश्न - 7 युधिष्ठिरस्य..... सन्तुष्टः यक्षः अवदत्।

प्रश्न - 8 नाटकानां परम्पराः अस्ति।

प्रश्न - 9 अनूपपुरमण्डले..... नाम पर्वतोस्ति।

प्रश्न - 10 फलानि पदे वचनम् अस्ति।

अति- लघु- उत्तरीय-प्रश्नाः (प्रश्न 11 - 16)

निर्देशः - अधोलिखितप्रश्नानाम् एकपदेन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 2 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 11 कस्याः निकटे कपित्थग्रामः अस्ति ? 2
- प्रश्न - 12 वसन्तपञ्चमी कस्य आगमनं सूचयति ? 2
- प्रश्न - 13 भूमेः गुरुतरा का ? 2
- प्रश्न - 14 चित्रकूटं कस्मिन् मण्डले अस्ति ? 2
- प्रश्न - 15 केषाम् आज्ञा अविचरणीया ? 2
- प्रश्न - 16 दशाननः इति पदे कः समासः ? 2

लघु-उत्तरीय- प्रश्नाः (प्रश्न 17 - 22)

निर्देशः - अधोलिखित प्रश्नानाम् एकवाक्येन उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 3 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 17 मित्रस्य कार्यं कः साधयति ? 3
- प्रश्न - 18 कीदृशाः युवगणाः भाविरणे सहायकाः भविष्यन्ति । 3
- प्रश्न - 19 ओंकारेश्वरनगरे किं नाम ज्योतिर्लिङ्गम् अस्ति ? 3
- प्रश्न - 20 निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत - 3
- (अ) जगन्नाथः शब्दस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत ।
- (ब) हसित्वा शब्दे कः प्रत्ययः ?
- (स) राधिका एव पठति अस्मिन् वाक्ये अव्ययं किम् अस्ति ?
- प्रश्न - 21 अधोलिखित संख्याः संस्कृत शब्देषु लिखत - 3
- (अ) 22 (ब) 34 (स) 46
- प्रश्न - 22 स्वपाठ्यपुस्तकात् एकं श्लोकं लिखत यः अस्मिन् प्रश्नपत्रे नास्ति । 3

दीर्घ- उत्तरीय-प्रश्नाः (प्रश्न 23 - 26)

निर्देशः - अधोलिखित प्रश्नानां निर्देशानुसारम् उत्तरं लिखत । (प्रत्येक- प्रश्नस्य कृते 5 अंकः निर्धारितः अस्ति)

- प्रश्न - 23 प्रदत्तशब्दैः पत्रं पूरयत् -
- (रमेशः, वार्षिकमूल्यांकनम्, अध्ययनम्, अत्र, कथम्)

साठखेडाग्रामतः

दिनांकः 13/02/2024

पूज्यपितः सादरप्रणामः;

5

अहम् कुशलः अस्मि । भवान् तत्र अस्ति । मम मार्चमासे

भविष्यति । मम सम्यक् प्रचलित । मातरं वन्दे ।

भवतः पुत्रः

.....

- प्रश्न - 24 अधोलिखितेषु एकस्मिन् विषये पंचवाक्येषु संस्कृते निबन्धं लिखत -
 (अ) मम विद्यालयः (ब) उद्यानम् (स) धेनुः

- प्रश्न - 25 अधोलिखितपद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत -

5

उद्योगे नास्ति दारिद्र्यं जपतो नास्ति पातकम् ।
 मौने च कलहो नास्ति, नास्ति जागरिते भयम् ॥

(क) उद्योगे किं नास्ति ?

(ख) जपतो किं नास्ति ?

(ग) भयं कदा नास्ति ?

(घ) 'मौने' किं नास्ति ?

(ङ) 'नास्ति' इत्यस्मिन् पदे किं वचनम् ?

- प्रश्न - 26 अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते -

5

"बहुजन हिताय बहुजन सुखाय " इत्यस्मिन् कार्ये संलग्नस्य स्वामी विवेकानन्दस्य बाल्यकालस्य नाम नरेन्द्रनाथः आसीत्। तस्य जन्म जनवरी मासस्य द्वादशे दिनांके 1863 ख्रिस्ताब्दे (12 जनवरी 1863) कोलकातानगरे अभवत् । तस्य मातुः नाम भुवनेश्वरी देवी आसीत् । तस्य पिता विश्वनाथदत्तः लब्धप्रतिष्ठः अभिभाषकः आसीत् ।

(क) विवेकानन्दस्य बाल्यकालस्य नाम किम् आसीत् ?

(ख) विवेकानन्दस्य जन्म कुत्र अभवत् ?

(ग) भुवनेश्वरी देवी कस्य मातुः नाम आसीत् ?

(घ) तस्य पिता लब्धप्रतिष्ठः कः आसीत् ?

(ङ) इत्यस्मिन् इति पदस्य सन्धिविच्छेदं कुरुत ।